

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 338.48-2

Січка І.І.,
канд. екон. наук, ст. викл. кафедри
туристичної інфраструктури та сервісу,
Ужгородський національний університет

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Постановка проблеми. На початок третього тисячоліття міжнародний туризм функціонує в умовах глобалізації та інтеграційних процесів у міжнародних відносинах. За даними ВТО туристичні регіони світу все більше розвиваються. Аналізуючи статистику останніх періодів, можна констатувати, що кожен з них отримав неабиякі позитивні зрушення в цій галузі, незважаючи на ряд негативних моментів, які мали місце в 2015–2016 рр. По-перше, це коливання валюти; по-друге, падіння цін на нафту; по-третє, це порушення глобальної безпеки та збільшення «гарячих» точок на карті світу. Також важливим негативним фактором була надзвичайно велика кількість біженців та мігрантів, які заповнили європейський континент, який мав неоднозначний вплив на туристичну привабливість Європи. Але, незважаючи на це, країни, згідно офіційних досліджень, отримали непогані прибутки у галузі туризму. Згідно зі статистикою ВТО, на початку 2030 р. в світі кількість туристів збільшиться до 1,8 млрд. чол. Це означає, що країни дедалі більше нагромаджуватимуть свій туристичний потенціал.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом довгого періоду вчені досліджують роль та місце міжнародного туризму в економіці країн, особливості розвитку туристичної галузі. Так, вагомий внесок у дослідження міжнародного туризму зробили такі вчені, як Божидарнік Т., Мальська М., Антонюк Н., Ганич Н.; туристичний бізнес та туристичні регіони у своїх працях проаналізували Мальська М. та Худо В. [4]. Поряд з цим, питання, пов'язані з тим, чи стане міжнародний туризм сильним важелем розвитку економіки, збагачення країни, підтримки суміжних галузей, які забезпечують туристичну сферу, та безпосередньо пов'язані з ним, є досить актуальними і зараз.

Постановка завдання. Метою дослідження є проаналізувати стан та особливості міжнародного туризму на початку ХХІ ст., виявити особливості переміщення туристів у регіонах світу та охарактеризувати перспективи розвитку міжнародного туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. За висловом відомого соціолога М. Кастельса, який визначає глобальну економіку, як «економіку, здатну працювати як єдину систему в режимі реального часу в масштабі всієї планети» [1], а одним з важливих факторів формування глобальної економіки є міжнародний туризм, можна дійти висновку, що він є вагомою частиною економічного зростання країн. За останні роки туризм надзвичайно диверсифікувався. Він став однією з найбільших галузей економіки та дедалі швидше розвивається [2]. Все більше країн інвестують у розвиток міжнародного туризму, який є однією з основних рушійних сил соціально-економічного розвитку через створення нових підприємств, нових робочих місць, розвиток інфраструктури, отримання прибутку у бюджет країни та місцеві бюджети, розвиток конкуренції та вдосконалення підприємницької діяльності.

Міжнародний туризм став однією з найвпливовіших категорій. Для його кращого дослідження, за рекомендацією Всесвітньої туристичної організації, в світі виділяють 6 туристичних регіонів:

1. Європейський (країни Західної, Північної, Південної, Центральної та Східної Європи, включаючи всі колишні республіки СРСР, а також держави Східного Середземномор'я (Ізраїль, Кіпр, Туреччина).
2. Американський (країни Північної, Південної, Центральної Америки, острівні держави та території Карибського басейну).
3. Східна Азія та регіони Тихого океану (країни Східної та Південно-Східної Азії, Австралія та Океанія).
4. Африка (більшість країн Африки).
5. Південна Азія (країни Південної Азії).
6. Близький Схід (країни Західної та Південно-Західної Азії, Єгипет та Лівія) [4, с. 84].

Міжнародний туризм у 2015 році розвивався під впливом трьох основних чинників: коливання обмінного курсу, зниження цін на нафту, підвищення глобальної занепокоєності з приводу міжнародної безпеки [11].

Кількість туристів у 2015 р. зросла на 4,6%. За регіонами Америка, Азія і Тихий океан – до 6% зростання; Європа, найбільший світовий відвідуваний регіон – до 5%. Кількість туристів на Близькому

Сході зросла до 2%, в той час як в Африці їх кількість зменшилася близько на 3%, здебільшого через зменшення потоку туристів в Північній Африці (табл. 1).

Таблиця 1

Топ 10 країн за найбільшою кількістю туристів

Міжнародний туристичний рух		млн. чол.		Зміни, %	
Місце	Країна	2014	2015*	2014/2013	2015*/2014
1	Франція	83,7	84,5	0,1	0,9
2	США	75,0	77,5	7,2	3,3
3	Іспанія	64,9	68,2	7,0	5,0
4	Китай	55,6	56,9	-0,1	2,3
5	Італія	48,6	50,7	1,8	4,4
6	Туреччина	39,8	39,5	5,3	-0,8
7	Німеччина	33,0	35,0	4,6	6,0
8	Великобританія	32,6	34,4	5,0	5,6
9	Мексика	29,3	32,1	21,5	9,4
10	Російська Федерація	29,1	31,3	5,3	5,0

Дані Всесвітньої туристичної організації (UNWTO)
Джерело: [12]

Прибутки від туризму збільшилися на 4,4%, що становить 1260 млрд. дол. США (1136 млрд. євро). Франція, Сполучені штати Америки, Іспанія і Китай продовжують займати першість за кількістю туристів і прибутку від туризму [11].

За даними Всесвітньої туристичної організації кількість туристів, які прибули до Європи збільшилася на 5% в 2015 р., досягнувши в цілому 608 мільйонів чоловік, це на 27 млн. більше ніж у 2014 р. За допомогою розвитку туристичного бізнесу Європа отримує великі прибутки від цієї галузі (табл. 2). Значний негативний вплив на розвиток туризму і збільшення туристичної привабливості Європи мала велика кількість біженців та мігрантів, які у великій кількості прибули на континент.

Таблиця 2

Показники міжнародних туристичних потоків за регіонами

	Міжнародні туристичні потоки (млн. чол.)				Частка ринку (%)	Зміни (%)			В середньому на рік (%)
	2005	2010	2014	2015*		2015*	13/12	14/13	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Світ	809	950	1134	1186	100	4,6	4,2	4,6	3,9
Країни з розвинутою економікою ¹	470	516	622	653	55,0	4,6	5,7	5,0	3,3
Країни з економікою, що розвивається ¹	339	434	512	533	45,0	4,6	2,4	4,1	4,6
Регіони класифікацією UNWTO:									
Європа	453,2	489,4	580,2	607,7	51,2	4,8	2,3	4,7	3,0
Північна Європа	59,9	62,8	70,8	75,9	6,4	2,4	5,3	7,3	2,4
Західна Європа	141,7	154,4	174,4	180,0	15,2	2,8	2,1	3,2	2,4
Центральна/ Східна Європа	95,3	98,9	120,2	126,6	10,7	7,7	-6,2	5,3	2,9
Південна Європа	156,4	173,3	214,8	225,2	19,0	5,6	6,9	4,8	3,7
- з яких країни ЄС – 28	367,9	384,3	454,1	478,4	40,3	3,9	4,8	5,4	2,7
Азія Тихоокеанський регіон ⁱ	154,0	205,5	264,3	279,2	23,5	6,9	5,7	5,6	6,1
Північно-Східна Азія	85,9	111,5	136,3	142,1	12,0	3,4	7,3	4,3	5,2
Південно-Східна Азія	49,0	70,5	97,3	104,6	8,8	11,3	3,0	7,6	7,9
Океанія	10,9	11,4	13,3	14,2	1,2	4,6	6,1	7,4	2,7

продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Південна Азія	8,2	12,1	17,5	18,3	1,5	12,1	9,6	4,4	8,4
Північна і Південна Америка	133,3	150,2	181,9	192,6	16,2	3,0	8,5	5,9	3,7
Північна Америка	89,9	99,5	120,9	127,6	10,8	3,6	9,7	5,5	3,6
Карибський регіон	18,8	19,5	22,3	23,9	2,0	2,7	5,5	7,4	2,4
Центральна Америка	6,3	7,9	9,6	10,3	0,9	2,6	5,6	7,1	5,0
Південна Америка	18,3	23,2	29,1	30,8	2,6	1,4	7,1	5,8	5,3
Африка	34,8	50,4	55,3	53,5	4,5	4,4	1,1	-3,3	4,4
Північна Африка	13,9	19,7	20,4	18,0	1,5	5,8	-1,4	-11,7	2,6
Регіон на південь від Сахари (Африка)	20,9	30,7	34,9	35,4	3,0	3,6	2,7	1,6	5,4
Близький Схід	33,7	54,7	52,4	53,3	4,5	-2,9	6,7	1,7	4,7

¹Класифікація заснована на основі даних Міжнародного валютного фонду (The International Monetary Fund (IMF))[7]

Дані Всесвітньої туристичної організації (UNWTO)
Джерело:[12]

В Азіатсько-Тихоокеанському регіоні туристичний потік склав 279 млн. туристів у 2015 р., що на 15 млн. більше як у 2014 р. (6% збільшення). Прибутки становлять 418 млрд. дол. США, вони зросли на 4% (табл. 2-3). Цей регіон дедалі більше розвивається, з кожним роком кількість туристів збільшується та підвищується туристична привабливість регіону.

Таблиця 3

Прибутки від міжнародного туризму за регіонами

Надходження від міжнародного туризму	Місцеві валюти, постійні ціни (% зміни)			Ринкова частка (%)	Прибутки			
					млрд. дол. США		млрд. євро	
	13/12	14/13	15*/14		2015*	2014	2015*	2014
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Світ	5,9	5,1	4,4	100	1,309	1,260	986	1,136
Країни з розвинутою економікою¹	6,1	4,9	3,1	61,5	829	774	624	698
Країни з економікою, що розвивається¹	5,5	5,5	6,7	38,5	481	486	362	438
Регіони за класифікацією UNWTO:								
Європа	4,1	4,3	3,0	35,8	513,5	450,7	386,6	406,2
Північна Європа	7,5	6,4	7,6	6,2	82,5	78,4	62,1	70,7
Західна Європа	2,2	3,3	0,2	11,6	173,7	146,4	130,7	131,9
Центральна/Західна Європа	3,5	-0,9	-0,4	4,0	58,2	50,1	43,8	45,2
Південна/Середземноморська Європа	4,8	6,1	5,0	14,0	199,2	175,8	149,9	158,4
- з яких країни ЄС – 28	3,8	4,6	3,4	29,6	427,3	373,4	321,6	336,5
Азія і Тихоокеанський регіон	9,3	5,3	4,0	33,2	420,1	418,3	316,2	377,0
Північно-Східна Азія	10,4	6,1	0,8	18,8	238,0	236,7	179,1	213,3
Південно-Східна Азія	10,6	2,0	7,8	8,6	108,1	108,3	81,4	97,6
Океанія	2,0	7,2	9,9	3,3	44,6	41,9	33,6	37,8
Південна Азія	8,7	8,5	7,1	2,5	29,4	31,4	22,1	28,3
Американський регіон	6,7	6,4	7,8	24,1	288,0	303,7	216,8	273,7
Північна Америка	7,4	6,6	8,2	18,9	225,0	238,5	169,3	214,9
Карибський регіон	3,7	4,8	5,8	2,2	26,7	28,1	20,1	25,3

продовження табл. 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Центральна Америка	7,2	6,2	7,3	0,9	10,6	11,5	8,0	10,4
Південна Америка	3,4	6,2	7,0	2,0	25,7	25,6	19,3	23,0
Африка	2,4	2,4	2,4	2,6	36,1	33,1	27,2	29,8
Північна Африка	-2,1	5,2	-9,8	0,7	10,6	8,6	8,0	7,7
Регіон на Південь від Сахари (Африка)	4,2	1,4	7,5	1,9	25,5	24,5	19,2	22,1
Близький Схід	-4,6	7,4	4,3	4,3	51,6	54,4	38,8	49,0

¹Класифікація заснована на основі даних Міжнародного валютного фонду (The International Monetary Fund (IMF)) [7]

Дані Всесвітньої туристичної організації (UNWTO)

Джерело: [12]

Що ж стосується Американського регіону, то в 2015 р. його відвідали 193 млн. туристів, що на 11 млн. більше за попередній 2014 р., збільшення до 6%. Прибуток від туризму виріс до 8%, і становить 304 млрд. дол. США (табл. 2-3).

Міжнародний туристичний рух в Африканському регіоні зменшився на 3% у 2015 р. Африку відвідали 53 млн. туристів, прибутки склали 33 млрд. дол. США. Показники кількості міжнародних туристів у Північній Африці скоротилися – на 12% у таких країнах, як Туніс та Алжир у 2015 р., це спричинено не стабільною ситуацією в цьому регіоні.

Що ж стосується Близького Сходу, то зростання в 2015 р. склало 1 млн. чоловік, або 2%. Досить значними були прибутки від туризму вони збільшилися до 4%, що становило 54 млрд. дол. США.

Кожна країна намагається привернути більшу кількість туристів, це і не дивно, враховуючи, що міжнародний туризм представляє 7% світового експорту, а витрати міжнародних відвідувачів на житло, їжу, напої, розваги, покупки та інші галузі сфери послуг склали у 2015 році 1260 млрд. дол. США. Враховуючи коливання курсу валют, інфляцію, зростання складає 4,4% порівняно із 2014 р., що дозволяє стверджувати про зростання міжнародного туризму.

Світовий економічний форум склав індекс країн, які є найбільш конкурентоспроможними у галузі туризму і в той же час ці країни приваблюють найбільші потоки туристів, отримують великі надходження від туристичної галузі. Згідно «Індексу конкурентоспроможності подорожей і туризму» станом на 2015 першість у рейтингу отримали: Іспанія, Франція, Німеччина, Великобританія, Сполучені Штати, Швейцарія, Австралія, Італія, Японія, Канада, Сінгапур [8].

Європа традиційно залишається туристичною «Меккою» для туристів. Адже на території європейського континенту розташовані одні з найбільш відвідуваних країн світу, серед яких Франція, Нідерланди, Італія та інші. Прибутки від туристичної індустрії в бюджеті європейських країн є досить значними.

В період з січня до вересня 2016 р. кількість туристів у світі становила 956 мільйонів, згідно з підрахунками Всесвітньої туристичної організації. Це на 34 мільйони більше, ніж за той самий період 2015 р., тобто збільшення склало 4% [6]. Аналізуючи кількість туристів та дані по міжнародному туризму, згідно з статистикою Всесвітньої організації туризму, можна дійти висновку, що якщо на початку року спостерігається зростання, то вже в останніх чвертях року їх кількість дещо зменшилася.

У перспективі кількість туристів у всьому світі буде збільшуватися на 3,3% в рік і до 2030 р. буде становити 1,8 млрд., згідно за довгостроковим прогнозом ВТО (UNWTO's Tourism Towards 2030) [11]. Прогноз ВТО «Tourism Towards 2030» [9] показує, що існує значний потенціал туристичної сфери у майбутньому (табл. 4).

Таблиця 4

Міжнародний туризм (за (суб) регіоном призначення)

	Міжнародний туристичний рух (млн.)							
	Роки						Перспектива	
	1980	1990	1995	2000	2005	2010	2020	2030
Світ	277	435	528	674	797	950	1360	1809
По регіонах:								
Африка	7,2	14,8	18,9	26,5	35,4	50,3	85	134
Америка	62,3	92,8	109,0	128,2	133,3	149,7	199	248
Азійсько-Тихоокеанський регіон	22,8	55,8	82,0	110,1	153,1	204,0	355	535
Європа	177,	261,5	304,1	385,1	438,7	475,3	620	744
Близький Схід	7,1	9,6	13,7	24,1	36,3	60,9	101	149

Джерело: [10]

Найбільше туристи будуть направлятися в регіони Північно-Східної Азії, Європи, Південно-Східної Азії та інші [9].

Аналізуючи дослідження Всесвітньої туристичної організації, праці відомих вітчизняних та закордонних вчених, можна зробити висновок, що міжнародний туризм – цілеспрямована діяльність держави, пов'язана з наданням послуг іноземним туристам на території держави, яка їх приймає (візний туризм) і громадян країни постійного проживання, котрі мандрують за її межами (виїзний туризм) [3]. На думку вчених, в основі розвитку міжнародного туризму лежать такі фактори:

1. Економічне зростання та соціальний прогрес спричинили розвиток та збільшення обсягу ділових поїздок з пізнавальними цілями.

2. Удосконалення всіх видів транспортних засобів зробили поїздки в світі дешевшими.

3. Збільшення кількості найманих працівників, підвищення рівня культури обслуговування та матеріального рівня.

4. Розвиток міждержавних зв'язків і культурних обмінів між країнами для розширення міжособистісних зв'язків між регіонами [5].

5. Зміцнення співробітництва між країнами світу.

Країни намагаються привабити якнайбільше туристів, розвивати туристичну галузь, інвестори в усьому світі інвестують колосальні кошти в туризм для того, щоб отримати відповідні дивіденди в майбутньому.

Висновки з проведеного дослідження. Міжнародний туризм розвивається під впливом глобалізації та інтеграційних процесів, з кожним роком збільшується кількість туристів, що, в свою чергу, приводить до збільшення прибутків від туризму. Міжнародний туризм у світі розвивається нерівномірно, що пояснюється в першу чергу різними рівнями соціально-економічного розвитку окремих країн і регіонів. На міжнародний туризм впливають багато факторів, серед яких: коливання в економіці, порушення глобальної безпеки, соціальні чинники і т.д. В перспективі на 2030 р. кількість туристів досягне 1,8 млрд. чол. Європейський регіон залишається одним з найбільш відвідуваним регіоном світу, який, як і інші регіони світу, збільшує свої прибутки від туристичного сектору. Міжнародний туризм є джерелом надходження доходів і засобом для забезпечення зайнятості, розширює вкладення у платіжний баланс і ВВП країни, сприяє диверсифікації економіки, створюючи галузі, які обслуговують сферу туризму, збільшення робочих місць та зайнятості населення, збільшує доходи населення, сприяє розвитку інфраструктури та збагаченню нації і розвитку міжкультурних зв'язків.

Бібліографічний список

1. Воронин И.Н. Влияние факторов глобализации на развитие международного туризма / И.Н. Воронин, А.Б. Воронина // Культура народов Причерноморья. – 2009. – № 176. – С. 115-117 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/32876.
2. Зима А.Г. Развитие международного туризма / А.Г. Зима // Экономика развития. – 2011. – № 4 (60). – С. 19-22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_tourism/zima2.htm.
3. Кузик С.П. География туризма : [навч. посіб.] / С.П. Кузик. – К. : Знання, 2011. – 271 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1263111343760/turizm/osnovni_formi_turizmu.
4. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика : [підручник] / М.П.Мальська, В.В. Худо. – [2-ге вид., перероб. та доп.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
5. Школа І.М. Менеджмент туристичної індустрії / І.М. Школа. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. – 662 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buklib.net/books/33402/>.
6. Close to one billion international tourists in the first nine months of 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://media.unwto.org/press-release/2016-11-07/close-one-billion-international-tourists-first-nine-months-2016>.
7. The Statistical Annex of the IMF World Economic Outlook of April 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=29.
8. The Travel&Tourism Competitiveness Index 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www3.weforum.org/docs/TT15/WEF_Global_Travel&Tourism_Report_2015.pdf.
9. Tourism towards 2030 Global over view [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://media.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_2030_ga_2011_korea.pdf.
10. TourismTowards 2030 – Global Overview. UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wise.co.th/wise/Knowledge_Bank/References/Tourism/UNWTO_Tourism_Toward_2030.pdf.
11. UNWTO Tourism Highlights is a World Tourism Organization 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dadosefatos.turismo.gov.br/images/pdf/estati>.
12. UNWTO Tourism Highlights 2016 Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dadosefatos.turismo.gov.br/images/pdf/estatisticas_indicadores/UNWTO_Tourism_Highlights_2016_Edition.pdf.

References

1. Voronin, I.N. and Voronina, A.B. (2009), "The influence factors of globalization on the development of international TOURISM", *Kultura narodov Prichernomoria*, no. 176, pp. 115-117, available at: dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/32876 (access date October 04, 2016).
2. Zima, A.G. (2011), "The development of international tourism", *Ekonomika rozvytku*, no. 4 (60), pp. 19-22, available at: http://tourlib.net/statti_tourizm/zima2.htm (access date December 25, 2016).
3. Kuzyk, S.P. (2011), *Heohrafiia turyzmu* [Geography of Tourism], tutorial, Znannia, Kyiv, Ukraine, 271 p., available at: http://pidruchniki.com/1263111343760/turizm/osnovni_formi_turizmu (access date November 26, 2016).
4. Malska, M.P. and Khudo, V.V. (2012), *Turystychnyi biznes: teoriia ta praktyka* [Tourist business: theory and practice], textbook, Tsentr navchalnoi literatury, Kyiv, Ukraine, 368 p.
5. Shkola, I.M. (2003), *Menedzhment turystychnoi industrii* [Management of tourist industry], ChTEI KNTEU, Chernivtsi, Ukraine, 662 p., available at: <http://buklib.net/books/33402/> (access date December 19, 2016).
6. Close to one billion international tourists in the first nine months of 2016, available at: <http://media.unwto.org/press-release/2016-11-07/close-one-billion-international-tourists-first-nine-months-2016> (access date January 15, 2017).
7. The Statistical Annex of the IMF World Economic Outlook of April 2016, available at: www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=29 (access date January 17, 2017).
8. The Travel&Tourism Competitiveness Index 2015, available at: http://www3.weforum.org/docs/TT15/WEF_Global_Travel&Tourism_Report_2015.pdf (access date December 15, 2016).
9. Tourism towards 2030 Global overview, available at: http://media.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_2030_ga_2011_korea.pdf (access date December 05, 2016).
10. Tourism Towards 2030 – Global Overview. UNWTO, available at: http://www.wise.co.th/wise/Knowledge_Bank/References/Tourism/UNWTO_Tourism_Toward_2030.pdf (access date December 27, 2016).
11. UNWTO Tourism Highlights is a World Tourism Organization 2016, available at: <http://www.dadosefatos.turismo.gov.br/images/pdf/estati> (access date December 25, 2016).
12. UNWTO Tourism Highlights 2016 Edition, available at: http://www.dadosefatos.turismo.gov.br/images/pdf/estatisticas_indicadores/UNTWO_Tourism_Highlights_2016_Edition.pdf (access date January 09, 2017).

Січка І.І. МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Мета – проаналізувати стан та особливості міжнародного туризму на початку ХХІ ст., виявити особливості переміщення туристів у регіонах світу та охарактеризувати перспективи розвитку міжнародного туризму.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети в роботі використані такі методи: аналіз, індукція, дедукція, опис, теоретичного узагальнення – для дослідження міжнародного туризму в 2015-2016 рр., з'ясування специфіки та масштабів переміщення туристів по регіонах; табличний – для наочного зображення поданих даних та детальнішого аналізу; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретичних положень, формування висновків та пропозицій.

Результати. Виявлено, що на початку ХХІ ст. туризм розвивався під впливом багатьох чинників. Обґрунтовано, що коливання валюти, зниження цін на нафту та підрив глобальної безпеки в певних регіонах мали значний вплив на ринок туризму в 2015-2016 рр. Доведено, що, незважаючи на це, у багатьох туристичних регіонах світу спостерігається збільшення кількості туристів та прибутків від цієї галузі. Встановлено особливості розвитку туризму в Європейському, Американському, Африканському регіонах світу, на Близькому Сході, Азії та Тихоокеанському регіоні. Проаналізовано Індекс конкурентоспроможності подорожей та туризму у країнах світу. Проаналізовано перспективи розвитку туристичної галузі до 2030 року на основі даних Всесвітньої туристичної організації (UNWTO).

Наукова новизна. Доведено, що міжнародний туризм буде розвиватися, адже кількість туристів з кожним роком, згідно даних ВТО, збільшується. Дістало подальшого розвитку питання важливості впливу міжнародного туризму на економіку країн світу.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані міжнародними туристичними організаціями для планування туристичної діяльності.

Ключові слова: міжнародні відносини, туризм, економіка, міжнародний туризм, Всесвітня туристична організація, держава, глобалізація.

Sichka I.I. INTERNATIONAL TOURISM AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY

Purpose is to analyze the state and characteristics of international tourism at the beginning of the XXI century, identify the features of the movement of tourists in the regions of the world and describe the prospects of development of international tourism.

Methodology of research. The following methods were used to achieve the aim of the research: analysis, induction, deduction, description, theoretical generalization – for the study of international tourism in the 2015-2016, as well as for ascertaining the specifics and scope of the movement of tourists in the regions; the tabular method – for visual

presentation of the analyzed data and for more detailed analysis; abstract and logical method –for summarizing theoretical statements and formulating conclusions and proposals.

Findings. It was found that at the beginning of the XXI century tourism is developed under the influence of many factors. Substantiated that, fluctuations in currency, lowering of oil prices and undermine global security in certain regions had a significant impact on the tourism market in 2015-2016. Found that, the features of tourism development in the regions of the world – European, American, Africa, Middle East, Asia and the Pacific were investigated in the article. Index of competitiveness of travel and tourism in the world was described. The prospects of tourism development by 2030, based on World Tourism Organization (UNWTO) were analyzed.

Originality. It was proved that international tourism will grow, as the number of tourists every year, according to WTO data increases. Received the further development of the importance of the impact of international tourism on the economies of the world.

Practical value. Results of the study can be used by international tourism organizations for planning of tourist activities.

Key words: international relation, tourism, economy, international tourism, the World Tourism Organization, the state, globalization.

Сичка И.И. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ТУРИЗМ В НАЧАЛЕ XXI ВЕКА

Цель– проанализировать состояние и особенности международного туризма в начале XXI в., выявить особенности перемещения туристов в регионах мира и охарактеризовать перспективы развития международного туризма.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели в работе использованы следующие методы: анализ, индукция, дедукция, описание, теоретического обобщения – для исследования международного туризма в 2015-2016 гг., выяснения специфики и масштабов перемещения туристов по регионам; табличный – для наглядного изображения представленных данных и детального анализа; абстрактно-логический – для обобщения теоретических положений, формирование выводов и предложений.

Результаты. Выявлено, что в начале XXI века туризм развивался под влиянием многих факторов. Обосновано, что колебания валюты, снижение цен на нефть и подрыв глобальной безопасности в определенных регионах оказали значительное влияние на рынок туризма в 2015-2016 гг. Доказано, что, несмотря на это, во многих туристических регионах мира наблюдается увеличение количества туристов и доходов от этой отрасли. Установлены особенности развития туризма в Европейском, Американском, Африканском регионах мира, на Ближнем Востоке, Азии и Тихоокеанском регионе. Проанализирован Индекс конкурентоспособности путешествий и туризма в странах мира. Проанализированы перспективы развития туристической отрасли до 2030 года на основе данных Всемирной туристической организации (UNWTO).

Научная новизна. Доказано, что международный туризм будет развиваться, ведь количество туристов с каждым годом, по данным ВТО, увеличивается. Получил дальнейшего развития вопрос важности влияния международного туризма на экономику стран мира.

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть использованы международными туристическими организациями для планирования туристической деятельности.

Ключевые слова: международные отношения, туризм, экономика, международный туризм, государство, глобализация.